

CZAKÓ GYÖRGY
(1914—1977)

Ez év október 7-én váratlanul elhunyt a Nógrád megyei honismereti mozgalom közszeretnek örvendő személyisége, tevékeny munkása.

Életpályáját röviden a következőkben lehet összefoglalni: 1939-ben végzett a debreceni egyetemen, történelem-földrajz szakos tanárként. Néhány évi budapesti, majd debreceni tanári működés után, 1950-ben került Salgótarjánba, a Madách Gimnáziumba, innen ment nyugdíjba 1974-ben. A nyugdíjazás azonban egyáltalán nem jelentette azt, hogy abbahagyta a *honismereti nevelő munkát*. Így lehetett ugyanis jellemezni azt a tevékenységet, melynek révén diákok nemzedékeibe ültette el a szülőföld szeretetének csírát. Ebben mindkét szaktárgyának lehetőségeit messzemenően kiaknázta. Mint földrajz szakos, sokat tett a kö-

zépiskolás diákok országjáró kirándulásainak eredményesebbé tétele érdekében, kidolgozta ezért a kirándulások módszereit, tematikáját, melyeket a város többi középiskolái is átvettek. A történelemoktatás pedig lehetőséget adott neki arra, hogy a múlt megismertetése révén erősítse tanítványaiában a jelen értékeinek megbecsülését.

Mint igazi pedagógus, energiáinak nagy részét az oktató-nevelő munkára fordította: a történelem és földrajz órákon kívül a szakköri foglalkozásokon, a pályázatokra való felkészítés idején, az országjárások alkalmával. Munkája eredményeként tanítványai, szakkörének tagjai rendszeresen és szép eredménnyel vettek részt az országos és a megyei pályázatokon. Ezért a munkájáért két ízben kapott elismerést a kiváló honismereti szakkörvezetők sorában. Honismereti-irodalmi tevékenysége — az elmondottak miatt — természetesen kevésbé tudott kibontakozni. Meg kell azonban említenünk a salgótarjáni Madách Gimnázium 50. évfordulójára kiadott évkönyvet, melyet ő szerkesztett, valamint a Honismeretben megjelent írásait. Tele volt tervekkel, több témát melengtetett magában, melynek kidolgozására nyugdíjas éveit tartotta megfelelőnek. Ezeknek a terveknek megvalósulását azonban hirtelen halála megakadályozta. De bizonyosak lehetünk abban, hogy tevékenységének lesz folytatója azok közül, akiket ő indított útnak, akikben ő ébresztette fel a haza múltja és a jelen értékei iránti érdeklődést, akiknek ő mutatta meg, hogy ezeket a kapcsolatokat hogyan lehet a legjobban hasznosítani az egyén és a társadalom számára.

Sch. M.

„Honismerettel — honszeretethez”¹

Kilencven esztendeje született a magyar honismereti mozgalom egyik kiváló, de kevésbé ismert úttörője, dr. *Dornyay Béla*. Tanár, történész, régész, geológus, néprajzos, botanikus, muzeológus volt egyszemélyben. Kései, tehetséges utóda a múlt századi polihisztoroknak.

Keszthelyen született 1887-ben, s 1966-ban halt meg Budapesten. Fărădhatatlan szervező, három múzeum alapítója (Rózsashegy, Tata, Salgótarján). 1940-ig aktív gimnáziumi tanár (Rózsashegy, Veszprém, Magyaróvár, Salgótarján), s 1940-től a Balatoni Múzeum

¹ A honismereti mozgalom kiváló munkatársára emlékezve közljük nem sokkal halála előtt be-
küldött, időszerű megemlékezését.